

The Bioinitiative report

I augusti 2007 publicerades en rapport kallad Bioinitiative-rapporten [BioInitiative report 2007]. Normalt skulle inte denna typ av rapport kommenteras i en forskningsöversikt av det här slaget eftersom den inte uppfyller de krav som ställs avseende vetenskaplig kvalitet och metodik (se metodavsnittet i denna och föregående års FAS-rapport). Bioinitiative-rapporten har dock rönt viss uppmärksamhet, framför allt kanske utanför Sverige, men till viss del även i svensk massmedia. Rapporten har även uppmärksammats av EU-parlamentet. I Holland har en vetenskaplig kommitté för the Health Council of the Netherlands skrivit en kommentar till rapporten [Health Council of the Netherlands 2008], och följande är en sammanfattning av deras kommentarer. Den holländska kommentaren kan läsas i sin helhet på <http://www.gr.nl/pdf.php?ID=1743&p=1>.

Vetenskapliga utvärderingar av det slag som genomförs av internationella expertgrupper som de som WHO eller EU använder eller sådana som görs av International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) liksom av nationella expertgrupper som till exempel SSI/SSM's är resultatet av en process där en grupp av experter går igenom all den tillgängliga vetenskapliga litteraturen, diskuterar studierna och vilka slutsatser som kan dras inom ett område tills konsensus uppnås. Gruppen består av oberoende experter från olika ämnes-områden, exempelvis biologer, epidemiologer, tekniker eller andra relevanta kompetenser, och slutsatser dras genom en sammanvägning av resultaten från all den tillgängliga vetenskapliga litteraturen i en gemensam process.

Bioinitiative-rapporten har inte kommit till genom en sådan process utan är en samling kapitel (sektioner) skrivna av individuella författare. Ingen konsultation eller diskussion av de individuella sektionerna har ägt rum mellan författarna och det framgår inte om författarna fått några instruktioner för hur de ska gå tillväga. Det är dock uppenbart att de olika sektionerna inte har skrivits på ett standardiserat sätt, och det är också värt att notera att inte alla författare är vetenskapsmän. Ofta inkluderar rapporten inte all tillgänglig vetenskaplig litteratur, utan en selektion av studier som inkluderats har uppenbarligen skett. Det finns dock ingen redovisning av vilka kriterier man använt för att selektera de studier man refererar, snarare ger rapporten intrycket att man inte använt några enhetliga kriterier. Exempelvis avfärdar man i en sektion ett stort antal studier av bröstcancer och extremt lågfrekventa magnetfält i hemmiljön på grund av att exponeringsskattningen inte gjorts tillräckligt bra, medan man i en annan sektion utförligt diskuterar liknande studier av barnleukemi som använt exakt samma metoder för exponeringsskattningar. Författarna har helt enkelt exkluderat olika studier som inte funnit något samband mellan ELF-magnetfält och bröstcancer. Den vetenskapliga kvaliteten på de litteraturöversikter som presenteras i de olika sektionerna varierar betydligt.

Den första sektionen innehåller en sammanfattning och slutsatser, och är skriven av en av huvudinitiativtagarna till Bioinitiative-rapporten. Slutsatserna i denna sektion är i många fall mera långtgående än de slutsatser som drogs av författarna i de individuella sektionerna, och det är oklart om detta diskuterats med författarna som gjort litteraturgenomgången och om dessa författare stödjer de mera långtgående slutsatserna. Det framgår inte heller på vilka grunder man drar andra slutsatser än författarna som granskat litteraturen gjort. Bioinitiative-

rapporten innehåller också en rad rena sakfel. Ett par av dessa exemplifieras av den holländska kommittén.

I den del av Bioinitiative-rapporten som presenterar vilket syfte man haft med rapporten, skriven av samma person som skrev sammanfattningen, framgår att syftet har varit att dokumentera anledningar till varför nuvarande gränsvärden för exponering i den allmänna miljön är otillräckliga. Det är alltså uppenbart att man inte haft som mål att göra en objektiv genomgång av den vetenskapliga litteraturen, som skulle ha kunnat utgöra en grund för rekommendationer, utan syftet har varit att ta fram information för att demonstrera att nuvarande gränsvärden är otillräckliga. Med en sådan utgångspunkt för arbetet kan man svårligen uppnå en balanserad och objektiv rapport, och den holländska kommittén konkluderar att Bioinitiative-rapporten inte presenterar någon objektiv och balanserad bild av rådande kunskapsläge avseende hälsoeffekter av elektromagnetiska fält. Den utgör således inte någon grund för att revidera uppfattningen om eventuella hälsoeffekter av elektro-magnetiska fält.